

Alisher Navoiy nomidagi
Toshkent davlat o'zbek tili
va adabiyoti universiteti

TASHENEV
UNIVERSITY

“Alisher Navoiy va XXI asr”

10-ULUSLARARO KONFERANSI

Toshkent-Shimkent, 2025-yil 6-fevral

“Әлішер Науаи және XXI ғасыр”

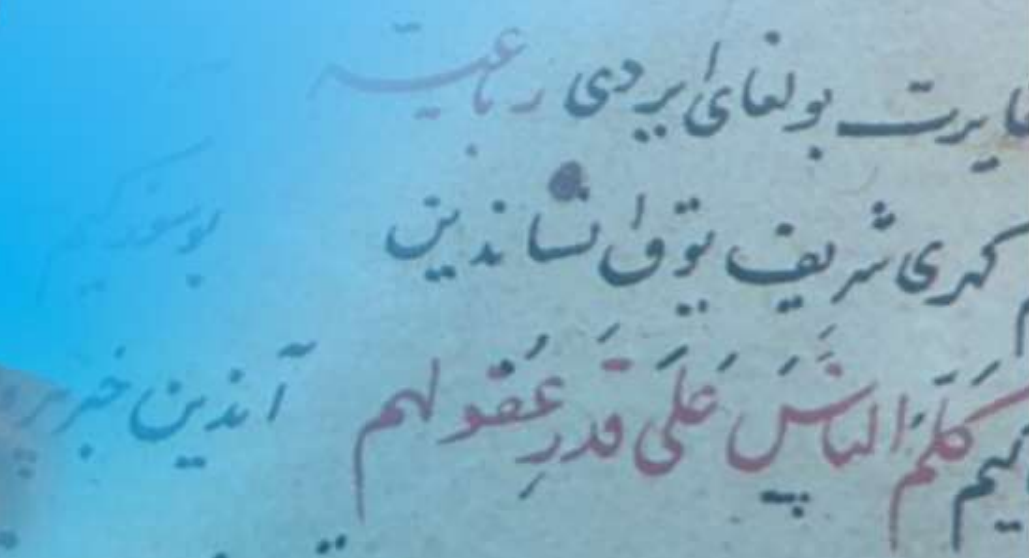
10- ХАЛЫҚАРАЛЫҚ КОНФЕРЕНЦИЯ

Ташкент-Шымкент, 6 ақпан 2025 жыл

“Alisher Navo'i and the 21st century”

10th INTERNATIONAL CONFERENCE

Tashkent-Shymkent, February 6, 2025

**Alisher Navoiy nomidagi
Toshkent davlat o'zbek tili va adabiyoti universiteti
Qozog'iston Respublikasi Jumabek
Tashenev nomli universitet**

«ALISHER NAVOIY VA XXI ASR»

**mavzusidagi 10-uluslararo konferansi
materiallari**

2025-yil 6-fevral

Toshkent – Chimkent – 2025

UO'K: 821.161.1=512.133

KBK: 83.3 (50')

A 51

Mas'ul muharrirlar:

Shuhrat SIROJIDDINOV,

filologiya fanlari doktori, akademik
Alisher Navoiy nomidagi Toshkent davlat o'zbek tili
va adabiyoti universiteti rektori

Kanat BAYBOLOV,

Jumabek Axmetuli Tashenev nomli universitet rektori,
texnika fanlari doktori, professor

Tahrir hay'ati:

Boqijon To'xliyev (O'zbekiston), Nurboy Jabborov (O'zbekiston), Parida Bayneeva (Qozog'iston), Kemal Yavuz Ataman (Turkiya), Yashar Qosim (Ozarbayjon), Islam Jemeney (Qozog'iston), Farhod Rahimiy (Eron), Sholpan Arzimbetova (Qozog'iston), Karomat Mullaxo'jayeva (O'zbekiston), Janna Botabaeva (Qozog'iston), Baxtiyor Fayzullayev (Tojikiston), Dilnavoz Yusupova (O'zbekiston), Nozliya Normurodova (O'zbekiston), Shahlo Naraliyeva (Qozog'iston), Ilyos Ismoilov (O'zbekiston), Azizullah Aral (Afg'oniston), Orzigul Hamroyeva (O'zbekiston), Ozoda Tojiboyeva (O'zbekiston)

Ushbu to'plamda "Alisher Navoiy va XXI asr" mavzusidagi 10-uluslararo konferansi materiallari jamlangan. To'plamda Alisher Navoiy adabiy-ilmiy merosining mumtoz adabiyotimizdagi o'rni va bugungi kun uchun ahamiyati, shuningdek, shoir ijodiga bog'liq holda matnshunoslik va tilshunoslik muammolariga doir ilmiy maqolalar o'rin olgan. Navoiyshunoslikning bugungi holati va istiqboli borasida muayyan tasavvur berishi uning ahamiyatini belgilaydigan omillardan biridir. Kitob filolog mutaxassislar, ilmiy tadqiqotchilar, magistrantlar va bakalavr talabalari hamda keng o'quvchilar ommasiga mo'ljallangan.

Mualliflar qarashi va asarlar nomlaridagi imlo tahririyat nuqtayi nazaridan farqlanishi mumkin.

**Әлішер Науаи атындағы Ташкент
мемлекеттік өзбек тілі мен әдебиеті университеті**

**Қазақстан Республикасы Жұмабек
Тәшенев атындағы университет**

«ӘЛІШЕР НАУАИ ЖӘНЕ XXI ҒАСЫР»

**тақырыбындағы 10-халықаралық
конференция материалдары**

2025 жыл 6 ақпан

Ташкент – Шымкент – 2025

TA'LIM TIZIMI BOSQICHLARIDA ALISHER NAVOIY HAYOTI VA IJODINI O'RGATISHDA FANLARARO INTEGRATSIYADAN FOYDALANISH

Abdullayev Komiljon Abdug'aniyevich,

Namangan davlat universiteti dotsenti, pedagogika fanlari nomzodi

komiljon.abdullaev.1961@mail.ru

10.52773/tsuull.conf.navoiy.2025/LBHB1191

Annotatsiya: Maqolada ta'lim tizimi bosqichlarida Alisher Navoiyning hayoti va ijodini o'rgatishda fanlararo integratsiyadan foydalanish usullari haqidagi fikrlar bayon etilgan bo'lib, unda o'quvchilar faolligini oshirishda tasviriy san'at, musiqa, axborot kommunikatsion texnologiyalari materiallarini qo'llash o'rinlari ko'rsatib berilgan.

Kalit so'zlar: Alisher Navoiy, uzluksizlik, uzviylik, boshlang'ich ta'lim, fanlararo integratsiya, o'quv rejasi, pedagogik texnologiya, "So'z va surat", "Kichik guruhlarda ishlash", "Kim topqir?", "Erkin yozish".

Annotation: The article examines the use of interdisciplinary integration technologies in teaching the life and work of Alisher Navoi at the stages of the education system, shows the use of fine arts, music, information and communication technologies to increase the activity of students.

Key words: Alisher Navoi, continuity, membership, primary education, interdisciplinary integration, curriculum, pedagogical technology, "Word and picture", "Work in small groups", "Who is inventive?", "Free writing".

Buyuklik va manguqlikning betakror timsoli, yuksak iste'dod egasi, mutafakkir shoir, olim, turkiy tilda shoh asarlar bitgan, birinchi Prezidentimiz I.A.Karimov: "Agar bu ulug' zotni avliyo desak, u avliyolarning avliyosi, mutafakkir desak, mutafakkirlarning mutafakkiri, shoir desak, shoirlarning sultonidir" [2, 47], – deya ta'riflagan bobomiz hazrat Mir Alisher Navoiy shaxsi, adabiy merosi ma'naviy kamolotga erishish va o'zlikni anglashda bebaho xazina vazifasini o'tab kelmoqda.

Ana shu xazina sirlaridan bahramand bo'lish, o'zgalarni ham bahramand etish biz, ulug' bobomiz avlodlarining, muqaddas burchimizdir.

Yosh avlodni ana shu ibratli manbalardan bahramand etish oila, maktabgacha ta'lim muassasalari, umumiy o'rta ta'lim maktablaridan boshlansa, uzluksizligi va uzviyligi ta'minlansa, maqsadga muvofiq bo'lar edi.

Ta'lim tizimida, jumladan, boshlang'ich va yuqori sinflarda buyuk allomalar, jumladan, Alisher Navoiy ijodini o'rgatish – ulardagi beqiyos ma'naviy boylik, iste'dod, mehnatsevarlik, xalqparvarlik, vatanparvarlik, fidoyilik, rostgo'ylik, kamtarlik, himmat, saxovat, g'amxo'rlik, adolatparvarlik kabi go'zal fazilatlar bilan o'quvchilarni tanishtirish, ularda milliy iftixor, g'urur hislarini shakllantirish demakdir.

Darhaqiqat, ulug' ajdodlarimiz boy tarixini, adabiy merosini yosh avlodga yetkazish biz, pedagoglarning ham asosiy burchimiz ekanligini chuqur his etgan holda, uning tizimli – uzluksizlik va uzviylik asosida o'rgatilishini boshlang'ich ta'lim jarayonidanoq boshlash maqsadga muvofiqligi va shundagina kutilgan natijalarning samaradorligiga erishish mumkinligini alohida ta'kidlashni istar edik.

Ushbu muammoning yoritilishini umumiy o'rta ta'lim maktablarining 3-, 4- sinf "O'qish" darsliklari misolida kuzatadigan bo'lsak, anchagina ijobiy natijalarga erishilganligining guvohi bo'lamiz.

Yuqorida ta'kidlangan darsliklarga Jaloliddin Manguberdi, Alisher Navoiy, Abu Ali ibn Sino, Amir Temur, Zahiriddin Muhammad Bobur, Pahlavon Mahmud, Abu Rayhon Beruniy kabi buyuk allomalar hayoti va ijodi haqidagi ma'lumotlarni hikoya qiluvchi qator ibratli matnlarning kiritilganligi fikrimizning isbotidir. Xususan, 3-sinf "O'qish" darsligidagi Mirkarim Osimning "Jaloliddin Manguberdi", Oybekning "Bola Alisher"(Qissadan parcha), Mirkarim Osimning "Yosh hakim", "Ibn Sinoning shogirdlari" rivoyati, Bo'riboy Ahmedovning "Elim deb, yurtim deb yashagan inson", "Sohibqiron Temur bobo" hikoyati, Abduqodir Hayitmetovning "Donolarning donosi", "Navoiyning do'sti" rivoyati, Xayriddin Sultonning "Zahiriddin Muhammad Bobur"(Asardan parcha), Mirzo Karimning "Sayilda", Pirimqul Qodirovning "Bobur va Humoyun"(Asardan parcha) asarlari; 4-sinf "O'qish"darsligidagi Homidjon Hamidovning "Pahlavon va shoir" hikoyasi, Oybekning "Alisherning yoshligi"(Qissadan parcha), "Sulton Mahmud va Beruniy" rivoyati, Xondamirning "Tanbeh" rivoyati, Tursunboy Adashboyevning "Navoiy bobomlar" she'ri, "Hidi, tilimi va mazasidan" rivoyatlari shular jumlasidandir.

O'quv dasturlari, rejalarida yuqorida sanab o'tilgan ibratli matnlarni izchil o'rgatish uchun alohida dars soatlari ajratilgan. Biz bu matnlarning o'qitilishini 4-sinf "O'qish" fani rejasiga kiritilgan "Alisherning yoshligi" mavzusini fanlararo integratsiyasi texnologiyalari asosida o'rgatish namunasida ko'rsatib berishni lozim topdik.

Bu mavzuni o'rgatish uchun o'quv rejasida 2 soat vaqt ajratilgan bo'lib, uni quyidagicha taqsimlash maqsadga muvofiq: matn ustida ishlash – 1soat, "Alisherning yoshligi" parchasi haqida suhbat – 1soat.

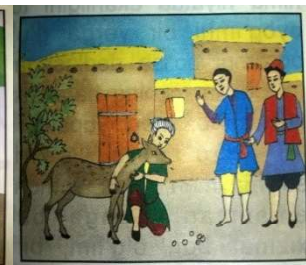
1-rasm

2-rasm

3-rasm

4-rasm

Kichik guruh a'zolari rasmlarni quyidagicha nomladilar va tuzgan rejaları asosida o'z fikrlarini bayon etadilar:

1-rasm: Ustozga ta'zim

- Ota nasihati
- Maktabda
- Ustoz ishonchi

2- rasm: Ijod ustida

- Zukko bolalik
- Ilk xamsanavis
- Ustozlar madhi

3-rasm: Ikki do'st

- Alisherning eng yaqin do'sti
- Do'stga sadoqat
- Husayn Boyqaroning kechirimi

4-rasm: Ajoyib jonivor

- Ikki do'st
- Ajoyib jonivor
- Eng zo'r zaruriyat – maktabdir

“Kim topqir?” usulini amalga oshirishda kichik guruh a’zolariga 3-, 4- sinf “O’qish” darslarida o’rganilgan Alisher Navoiyning hayoti va ijodini yorituvchi (Oybekning “Bola Alisher”(Qissadan parcha), Abduqodir Hayitmetovning “Donolarning donosi”, “Navoiyning do’sti” rivoyati, Oybekning “Alisherning yoshligi”(Qissadan parcha) matnlaridan keltirilgan, o’tilgan mavzularni takrorlash uchun xizmat qiladigan quyidagi ko’chirmalar qaysi qahramonlar nutqiga xos ekanligini eslash va ularni izohlash topshiriladi:

“Domullo mo’tabar odam. Hurmat ila salom berib, qo’lini o’p!”, “Borakallo, o’qishga keldingizmi? Balli, o’g’lim!”, “... eti sizniki, suyagi bizniki”, “Alisher mullo bo’lg’ay!”, “Tilga ixtiyorsiz – elga e’tiborsiz”, “Odami ersang demagil odami, Onikim yo’q xalq g’amidin g’ami”, “Haq yo’lida kim senga bir harf o’qitmiş ranj ila, Aylamak bo’lmas ado oning haqin yuz ganj ila”, “Bilmaganni so’rab o’rgangan olim”; “Shoir uni juda yaxshi ko’rar, o’ziga qadrdon, sirdosh deb bilar ekan”, “... ning gunoh ish qilib qo’yanini yetkazishibdi”, “... menga ham ... ga berilganidek kalta libos kiygizib, do’stim bilan birga ko’cha aylantirsinlar”; “Qushlarni sayr eturmen, bir-biridan ko’rkam...”, “Qara, kabutarlar raqsin ko’r!”, “O’g’il chakki emas, tiyrak, begona ko’zdan asrasin!”, “Olim odam xor bo’lmaydi”.

O’quvchilarga o’rganilgan matnlardan olgan taassurotlari va shaxsiy fikr (“Erkin yozish” usuliga muvofiq)lariga asoslanib, “Ustoz otangdek ulug’”, “Alisher Navoiyni nima uchun e’zozlaymiz?”, “Chin do’st”, “Tabiatni asraylik!” mavzularidan biri asosida matn yaratishni uyga vazifa qilib topshiradi.

Umumiy o’rta ta’lim maktabi 5-11-sinflarida Alisher Navoiyning hayoti va ijodini izchillikda o’rganish davom ettiriladi. Buning uchun o’quv rejasida quyidagicha dars soatlari ajratilgan: 5-sinfda “Hayratul-abror” dostonidan olingan “Egrilik va to’g’rilik” hikoyasi – 3 soat, 6-sinfda “Mahbubul qulub” dan parcha – 4 soat, 7-sinfda “Sab’ai sayyor” dostonidan beshinchi iqlim yo’lidan keltirilgan musofir hikoyasi – 3 soat, 8-sinfda ruboiy, tuyuq, g’azallaridan namunalar- 4 soat, 9-sinfda “Farhod va Shirin” dostoni – 10 soat, 10-sinfda shoir zamondoshlari xotirasida, lirikasi: g’azal, ruboiy, qit’alari tahlili – 6 soat, 11-sinfda hayoti va ijodi, “Saddi Iskandariy” dostoni – 4 soat.

Akademik litsey II, III semestrlarida: shoir hayoti va ijodi – 2 soat, lirikasi - 2 soat, epik asarlari – 2 soat, “Hayratul-abror” dostoni – 2 soat, “Farhod va Shirin” dostoni – 2 soat, “Layli va Majnun” dostoni – 2 soat, “Sab’ai sayyor” dostoni – 2 soat, “Saddi Iskandariy” dostoni – 2 soat.

Biz adabiy ta’lim jarayonida fanlararo integratsiya texnologiyalaridan foydalanishdek keng qamrovli, qiziqarli masalani o’rganishga doir izlanishlar olib borayotganligimiz bois, Alisher Navoiyning hayoti va ijodini ta’lim bosqichlarining 5-11-sinflarida o’rgatish jarayonida ham tarix, tasviriy san’at, musiqa, tarixiy, badiiy asarlardan yangi pedagogik texnologiyalar asosidagi “KEYS – STADI”, “Klaster”, “BBB”, “Erkin yozish”, seminar, konferensiya, munozara, uchrashuv, kompleks, onlayn, video dars kabi turlarining qo’llanishida foydalanish kutilgan natijalarga erishish imkoniyatini berayotganligining guvohi bo’lmoqdamiz.

Shoir yashagan davr haqida gapirganda, kirish darslari, matn ustida ishlash, adabiy asar tahlili, alohida timsol ustida ishlash, yakunlovchi mashg’ulot jarayonlarida O’zbekiston tarixi materiallaridan, tarixiy, badiiy manbalar (Xondamirning “Makorimul axloq”, Zayniddin Vosifiyning “Badoye’ul vaqoye”, Davlatshoh Samarqandiyning “Tazkiratush shuaro”, Oybekning “Navoiy”, Omon Muxtorning “Navoiy va rassom Abulxayr” asarlari) va tasviriy san’at namunalaridan foydalanish, zamonaviy texnika

vositalari: axborot kommunikatsion texnologiyalari, videotasmalar, internet xabarlariga murojaat etish o'rinli bo'ladi.

Lirik asarlari matni tahlilida, adabiy qahramon ruhiy olamini ochishda ko'proq musiqaga murojaat qilish maqsadga muvofiqdir.

Alisher Navoiy hayoti va ijodini o'rganishga bag'ishlangan sinfdan tashqari tadbir (turli fan o'qituvchilari hamkorligidagi adabiyot haftaligi, adabiy kecha, mushoira, uchrashuv, konferensiya, savol-javob) larni tashkil etish jarayonida O'zbekiston tarixi materiallaridan, tarixiy, badiiy manbaalar, tasviriy san'at va musiqa asarlaridan uyg'un holda foydalanish, turli fan o'qituvchilari hamkorligini yo'lga qo'yish samarali natijalar beradi.

Aniq dalillarga murojaat etsak: "El desa Navoiyni... (Hazrat Mir Alisher Navoiy haqida rivoyatlar)" to'plami [4, 160]ga kiritilgan "Alisher bilan bulbul", "Nuqtaning qudrati", "Chumoli", "Chodirga in qurgan qush", "Yaxshidan bog' qoladi", "Birni kessang, o'nni ek", "Dunyodagi eng yaxshi hidni keltiring", "Kamtarlik" kabi hikoyatlardan; Izzat Sultonning "Navoiyning qalb daftari" to'plami [3, 376]ga kiritilgan "Asl maktab", "Ham shogird, ham ustod", "Navoiy – binokor", "So'nggi onlar"; Aziz Qayumovning "Alisher Navoiy" kitobi [5, 160]dagi "Taft shahridagi uchrashuv", "She'r bahsi", "Umr yakuni"; "Ibratli hikoyatlar va xislatli hikmatlar" to'plami [6, 520]dagi "Alisher Navoiy hikmatlari", "Qalbgga malham o'gitlar", "Ikki hikmat ikki hikoyat" bo'limi hikoyalari kabi)dan tanlangan manbaalardan dars, darsdan tashqari tadbir mavzusi, maqsadi, vazifasidan kelib chiqib, o'rinli, me'yorida foydalanish kutilgan natijalar uchun asos bo'lib xizmat qilishi, mashg'ulot, tadbirning qiziqarli, mazmunli, samarali o'tkazilishini ta'minlashi tabiiydir.

Ko'p yillik tajriba va kuzatishlarimizga asoslanib, quyidagi xulosalarni aytishimiz mumkin: barcha ta'lim bosqichlari adabiyot darslarida Alisher Navoiy hayoti va ijodini uzluksizlik va uzviylik asosida o'rgatish jarayonida fanlararo integratsiya texnologiyalaridan dars, darsdan tashqari tadbirlar jarayonida foydalanish va bunda turli fan o'qituvchilarining hamkorligini yo'lga qo'yish: barcha ta'lim bosqichlari DTS larida ko'rsatilgan zarur bilim, malaka va ko'nikmalarni kengroq egallashga yordam beradi; o'rganilayotgan materiallarni to'liqroq, chuqurroq tushunishga ko'maklashadi; o'ylashga, fikrlashga, ijodiy ishlashga undaydi; darsning sifat va samaradorligini ta'minlaydi, og'zaki va yozma nutqni o'stiradi, mustaqil-ijodiy ishlash malakalarini rivojlantiradi; o'quvchilarning bilimlarini boyitadi, izchillashtiradi, umumlashtiradi; tafakkurini, tasavvurini, dunyoqarashini rivojlantiradi, qiziqishlarini orttiradi; ma'naviy dunyoqarashini kengaytiradi, san'atga, Vatanga muhabbat hislarini tarbiyalaydi; adabiyotga, hayotga qiziqishlarini, buyuk allomalar, xususan, ulug' bobomiz Alisher Navoiy shaxsiga hurmat va taqlidlarini oshiradi; vatanparvarlik, insonparvarlik, milliy an'ana va qadriyatlarimizga hurmat, iftixor ruhida tarbiyalashga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Мирзиёев Ш.М. Ёшлар маънавиятини юксалтириш, уларнинг бўш вақтини мазмунли ташкил этиш бўйича муҳим вазифалар белгилаб берилди. Ўзбекистон Республикаси Президенти Ш.М.Мирзиёевнинг 2019 йил 19 мартдаги видео-селектор йиғилишида сўзлаган нутқи // Халқ сўзи, 2019 йил 20 март.

2. Каримов И. Юксак маънавият – енгилмас куч. – Т.: Маънавият, 2008. – Б. 47.

3. Султон, Иззат. Навоийнинг қалб дафтари: Буюк шоирнинг ҳаёти билан ижоди ўзининг ва замондошларининг тасвирида / И.Султон; Масъул муҳаррир Наим Каримов. – 3-

тўлдирилган ва тузатилган нашри. – Тошкент: Фафур Ғулом номидаги нашриёт-матбаа ижодий уйи, 2010. – 376 б.

4. Эл деса Навоийни...(Ҳазрат Мир Алишер Навоий ҳақида ривоятлар) // тўпловчи ва нашрга тайёрловчи М.Жўраев; // Рассом Л.Ибрагимов - Т.: Чўлпон, 1991. – 160б.

5. Қаюмов Азиз. Алишер Навоий (Шоир ҳаёти ва ижоди ҳақида лавҳалар). – Тошкент, 1976. – 160б.

6. Ибратли ҳикоятлар ва хислатли ҳикматлар. Нашрга тайёрловчилар А.Тилавов, И.Сайдуллаев. – Тошкент: Сано-стандарт, 2016. – 520б.

“LISON UT-TAYR” DOSTONINING AYRIM MORFEMIK XUSUSIYATLARI TAHLILI

Yuldasheva Gulnoza Abdivaliyevna

*Jumabek Tashenev nomli universiteti o'quvchisi,
abu_98_14@mail.ru*

Ubaydullayeva Sevinch

*Jumabek Tashenev nomli universitet talabasi
sevinchubaydullaeva5@gmail.com
10.52773/tsuull.conf.navoiy.2025/OQBD5247*

Annotatsiya. *Ushbu maqolada Alisher Navoiyning “Lison ut-tayr” asari o'rganish obyekti sifatida tanlanib, ishdan ko'zlangan asosiy maqsad asar tilini morfemik sathda tahlil qilishga qaratilgan. Shuningdek, so'z yasovchi affikslarning joylashuv o'rniga ko'ra turlari, yasali usullari, morfemik antonimlik, omonimlik, sinonimlik haqida so'z yuritilib, asardan keltirilgan misollar bilan asoslab berilgan.*

Kalit so'zlar: *“Lisonut-tayr”, affiks, suffiks, prefiks, infiks, affiksatsiya, kompozitsiya, morfemik omonimlik, morfemik sinonimlik, morfemik antonimlik.*

Annotation. *In this article, AlisherNavoi's work “Lisonut-tayr” was chosen as the object of study, and the main goal of the work was to analyze the language of the work at the morphemic level. Also, the types of word-forming affixes according to their location, methods of formation, morphemic antonymy, homonymy, synonymy are discussed, and examples from the work are given.*

Keywords: *“Lisonut-tayr”, affix, suffix, prefix, infix, affixation, composition, morphemic homonymy, morphemic synonymy, morphemic antonymy.*

Alisher Navoiy asarlari tilini lingvistik jihatdan tahlil qilish, sathlararo pog'onaviy munosabatlarini o'rganish ilmiy dolzarbligini yo'qotmaydigan va ko'plab tilshunoslarni bu mavzu doirasida mulohazalar olib borishga undaydigan lingvistik o'rganish obyektlaridan biridir. Navoiy asarlarining morfemik tahlili, qo'shimchalarning sinonimik, antonimik, omonimik munosabatlari, suffiks, infiks, prefiks holatida asosga bog'lanish o'rinlarini quyida “Lison ut-tayr” asari misolida ko'rib o'tamiz.

XIX asrning ikkinchi yarmida tilshunoslikda qiyosiy-tarixiy metodga asoslanishning ommalashishi natijasida tillardagi ko'pgina grammatik xususiyatlarni

MUNDARIJA CONTENTS	
Shuhrat SIROJIDDINOV. Turkiy dunyo hamkorligining mustahkam asosi Түркі әлем ынтымақтастығының мықты негізі	7
Қанат БАЙБОЛОВ. Екі халық арасындағы бауырлық пен достық рәмізі Ikki xalq qardoshligi va do'stligi simvoli	11
I SHO'BA. ALISHER NAVOIY ADABIY MEROSINING JAHON TAMADDUNIDA TUTGAN O'RNI SECTION I. THE PLACE OF ALISHER NAVAII'S LITERARY HERITAGE IN WORLD CIVILIZATION	
Boqijon TO'XLIYEV. Nasimiy va Navoiy nazmi – badiiy tafakkurning yangi bazmi	15
Islam JEMENEY. Әлішер Навои	23
Yashar QOSIM. Dohiy Alisher Navoiyning ulug' izdoshi (Muhammad Fuzuliy sheiriyatida poetik in'ikos tarzining o'ziga xosligi)	35
Qodirjon ERGASHEV. Renessans adabiyotida etologik janr taraqqiyoti	42
Əlimuxtar MUXTAROV. Nizami Gencevi ve Alişir Navai'nin tür ruhu eserlerinin ve araştırmacılarının gözü ile	47
Roviyajon ABDULLAYEVA. Alisher Navoiy fenomeni yoxud Navoiy ijodining olamshumul ahamiyati	52
Насриддин НАЗАРОВ. Гуманизм и креативность в творчестве Наваи как фактор обеспечения связей между народами Евразии	60
Burobiya RAJABOVA. O'zbek navoiyshunoslari Jomiy haqida	67
Karomat MULLAXO'JAYEVA. Abdurahmon Jomiy va Alisher Navoiy g'azallarida Yusuf (a. s.) siymosining badiiy talqinlari	77
Tozagul MATYOQUBOVA. Sharq adabiyotining yetuk tadqiqotchisi	82
Nosir JO'RABOYEV. Ikki turkman hukmdori ijodi va Alisher Navoiy	87
Молдасанов Е.М., АБДУВАЛИТОВ Н.Б. Әлем әдебиетінің асқар шыңы (Әлішер Науаидың 584 жылдығына орай)	95
Hulkar HAMROYEVA. Alisher Navoiy ijodida san'at talqini	99
Злиха ЖАНТАСОВА. Шығыс әдебиетінің қазақ фольклорындағы көрінісі	103
Sherxon QORAYEV. Alisher Navoiy Badaxshon shohi va shoir Sulton Muhammad La'liy ijodi tadqiqotchisi (Navoiy va uning zamondoshlari tazkiralari ma'lumotlari asosida)	109
Ahmad AKHLAQUE, Asror Allayarov. Alisher Navoi's creative works: a scientific exploration	115

Fayzulla ISKANDAROV, Dostonjon Tojiev. “Alisher Navoi international award”: establishment and historical significance for the turkic world	118
Diyora ABDUJALILOVA. Alisher Navoiy va Yahyobey Toshlijali dostonlarida shayx va avliyolar timsoli	124
Orifjon OLIMJANOV. Alisher Navoiy va Lorendeli Hamdiy “Layli va Majnun” dostonlari kompozitsiyasiga doir	131
II SHO‘BA. NAVOIY NAZMIY, NASRIY VA ILMIY MEROSINI O‘RGANISH MASALALARI SECTION II. ISSUES OF STUDYING NAVAIY'S POETRY, PROSE AND SCIENTIFIC HERITAGE	
Nurboy JABBOROV. Alisher Navoiy “Tarixi anbiyo va hukamo” asarining siyarnoma turkumida tutgan o‘rni	136
Nusratullo JUMAXO‘JA. Navoiyning yigitlik lirikasiga mansub mustazodi	149
Maqsud ASADOV. Alisher Navoiy “Tanbeh”larining g‘oyaviy-badiiy xususiyatlari (“Mahbub ul-qulub” asari misolida)	155
Dr. Kemal Yavuz ATAMAN. Ali Şir Nevaî beyitlerinde kulluk şuuru	160
Zuhriddin ISOMIDDINOV. Navoiyning “qaychi” g‘azali	165
Baxtiyor FAYZULLOYEV. Qo‘qon adabiy muhitida Navoiyga izdoshlik	170
Iqboloy ADIZOVA. Adabiy ta’sir va poetik tafakkurning yangilanishi	177
Nafas SHODMONOV, G‘iyosiddin SHODMONOV. Olti dostonida Odam Ato timsoli talqini	185
Faridaxon KARIMOVA. Xorazm adabiy muhitida debochanavislik an’analari	193
Islomjon YAQUBOV. O‘zaro ta’sir, ijodiy mushtaraklik va o‘ziga xoslik	200
Shavkat HAYITOV, Gulshod SHOYIMOVA. Alisher Navoiyning nabotot va hayvonot olamiga munosabati	205
Obidjon KARIMOV. Alisher Navoiy irfoniy olamining yangicha talqini	212
Gulbahor ASHUROVA. O‘zbek ayol shoiralari ijodida Alisher Navoiy obrazi tasvirlari	216
Qo‘ldosh PARDAYEV. Navoiy g‘azallariga Muqimiyning nazira va taxmislari	221
Ilyos ISMOILOV. Abror hayrati	226
Shermuhammad AMONOV, Abdulhaq RAHIMI. Alisher Navoiy mustazodiga bog‘langan muxammas haqida	229
Zilola AMONOVA, Shahlola SAFAROVA. “Farhod va Shirin” dostonidagi na’t boblarning manbalari va badiiyati	235
Abdulhamid QURBONOV. Badiiy matn va tasviriy vositalar mutanosibligi	242
Muqaddas TOJIBOYEVA. Abdulla Qodiriy romanlarida Alisher Navoiyga izdoshlik masalalari xususida	248
Orzigul HAMROYEVA. Radifning bayt kompozitsiyasidagi o‘rni	252

Ma'rifat RAJABOVA. Xalq maydon kulgi san'ati belgilarining Navoiy ijodidagi ko'rinishlari	256
Nodira SOATOVA. "Farhod va Shirin" dostoni – an'ana takomili, taraqqiysi hamda sintezi sifatida	260
Umida RASULOVA. "Alisher Navoiy" romanida obraz poetikasi	266
Marg'uba ABDULLAYEVA. Yetti sayyora: badiiy talqin va ilmiy dunyoqarash	269
Sohiba UMAROVA. Suyuma G'aniyeva – navoiyshunos	273
Zuhra MAMADALIYEVA. Alisher Navoiy "Xamsa"sida mirrix obrazining majoziylik xususiyatlari	277
Aziz RAJABIY. Alisher Navoiy g'azallarining ohang jilolari (Yunus Rajabiy musiqiy merosi misolida)	282
Zarif QUVONOV. "Hayrat ul-abror"ning yangi tadqiqatlari xususida	286
Farruxbek ABDALIYEV, Gulnoza OSMANOVA. "Xamsa"da "kampir" obrazi talqini	290
Nafisa RAXMANOVA. Ramziy-majoziy obrazlar ta'vili haqida mulohazalar	293
Kamola ULUG'MURODOVA. Navoiy nazmida Layli obrazining badiiy talqini	299
Mavluda ORTIQOVA. Alisher Navoiyning "Nasoyim ul-muhabbat" asarida valiylarga xos sifatlar talqini	303
Jamila EISAR. Alisher Navoiyning she'riyatida oyina timsolining talqini ("G'aroyib us-sig'ar misolida")	308
Azizbek TOSHPO'LATOV. Alisher Navoiyga izdoshlik: Ahmad Tabibiy taxmislari	313
Sevara PARMONOVA. Tasavvufiy tazkiralari va Alisher Navoiy asarlarida Ibrohim Adham nomining zikr etilishi	318
III SHO'BA. ALISHER NAVOIY ASARLARINING MANBALARI VA MATNIY TADQIQI SECTION III. SOURCES AND TEXTUAL RESEARCH OF ALISHER NAVAI'S WORKS	
Dilnavoz YUSUPOVA, Umedullo MAHMUDOV. Alisher Navoiyning "Munshaoti Abdulloh Marvorid"dan o'rin olgan forsiy maktublari xususida	323
Manzar ABDULXAYROV. Alisher Navoiyning "Farhod va Shirin" dostoni tabdillari tahlili	330
Dr. Farhad RAHIMI. Senglah Sözlüğünün Feraği Düzeltmeleri ve Feraği'den Yanlış ktarmaları Üzerine	335
Gholamreza RAZMI. Özbekistan'da yayimlanmış iki Hayretü'l-ebrar'in tashih edilmiş metnindeki hatalarin sebeplerine bir bakiş	352
Altay NOORULLAH. Navoiy asarlarida tinish belgilarining yanglish ishlatilishi	365

Sevda BEHESHTI. Navai's Poetry as Reflected in Miniature Paintings (A study of Illustrated manuscripts preserved in Iranian collections)	376
Oysara MADALIYEVA. Alisher Navoiyning dastlabki ikki devoni Hamid Sulaymon nigohida	384
Dr. Siyamek HÜSSEYINALIZADE (Ergin Avşar). Amîr Alî Şîr Nevaî'nin şiirlerinde Şamanlığa aid Terimler ve ritüeller	395
Ozoda TOJIBOYEVA. Parij kulliyotidagi "Favoyid ul-kibar"ning matniy xususiyatlari	407
Husnigul JO'RAYEVA. Husayn Boyqaro – Husayniy adabiy merosining O'zbekistonda o'rganilishi	412
Dilnoza RUSTAMOVA. Alisher Navoiy toshbosma devonlaridagi ayrim g'azallar matnining qo'lyozma nusxalar bilan qiyosi	417
Erfan ESHGHÎNOUR. Fâni Divanındaki Avnî Divanından Tercüme Olunmuş Şiirler Üzerine	423
Lochinbek AHMADALIYEV. Po'latjon Qayyumiy tazkiralarda Alisher Navoiy faoliyatining yoritilishi	433
Dilnavoz SATTOROVA. Navoiy g'azallariga Sa'diy taxmislari	438
IV SHO'BA. ALISHER NAVOIY ASARLARINING XORIJIY TILLARGA TARJIMASI VA CHET ELLARDA O'RGANILISHI SECTION IV. TRANSLATION OF ALISHER NAVA'I'S WORKS INTO FOREIGN LANGUAGES AND STUDY ABROAD	
Hulkar HAMROYEVA, Shahlo NARALIYEVA, Ozodaxon MUSAYEVA. Qozog'istonda Mir Alisher Navoiy ijodining o'rganilishi	444
Abdulhay SOBIROV, Zamira DJURABAYEVA. "Muhokamat ul- lug'atayn" – turkiy xalqlar leksikasining so'nmas bulog'i	451
Münevver TEKCAN, Serpil Yazıcı ŞAHİN. Muhakamat al-lughatayn's literary and academic aspects.	455
Бермет ЗАКИРОВА, Дамилова НУРИЙЛА. Алишер Навоинин чыгармаларындагы тилдик каражаттар аркылуу студенттин кеп маданиятын өстүрүү	462
Nishonboy XUSANOV. "Hayrat ul-abror"dagi teonimlarning semantik va badiiy xususiyatlari	468
Mardon RAHMATOV. Qo'shma fe'l komponentlari inversiyasi	472
Rashid ZOHID. Hayot – firoq manzili	478
Shahlo HOJIYEVA. Alisher Navoiy badiiy kashfiyotlari – Cho'lpon estetik tafakkuri yangilanishi omili	482
Mo'minjon SULAYMONOV. Alisher Navoiy davrida isiriq solinganmi?	488
Abdumurod TILAVOV. Alisher Navoiy ma'naviy merosi va zamonaviy ta'lim	492
Nilufar RASULOVA. Alisher Navoiyning boqiy merosi jahon tillarida	497
Ozodaxon MUSAYEVA, Gulchehra SULTONOVA. "Muhokamat ul- lug'atayn" asaridagi turkiy fe'llar va omonim so'zlar tahlili	502

Iroda ISHONXANOVA. Alisher Navoiy hayoti va ijodining “Литература” darsliklarida aks etishi	505
Shahlo NARALIYEVA, Farrux ABDALIYEV. Hazrat Navoiy ijodida nutq madaniyati	514
АШИРОВА Т.К., КАРАЕВА Н.О., ЗАКИРОВА Б.А. Алишер Навоинин чыгармаларын санарип платформалар аркылуу жайылтуу	518
Dilorom YULDASHEVA, Shahlo NARALIYEVA. Alisher Navoiyning didaktik qarashlari	523
Komiljon ABDULLAYEV. Ta’lim tizimi bosqichlarida Alisher Navoiy hayoti va ijodini o’rgatishda fanlararo integratsiyadan foydalanish	527
Gulnoza YULDASHEVA, Sevinch UBAYDULLAYEVA. “Lison ut-tayr” dostonining ayrim morfemik xususiyatlari tahlili	531
Feruza DJUMANIYAZOVA. Alisher Navoiy ijodida milliy etnosport o’yinlari	534
Hamida JURAQOBILOVA. O’zbek she’riy matnlaridagi kognitiv metaforalarning fransuz tilida ifodalanishi	539
Abdug’ani NASRIDDINOV. Navoiyshunoslikda yangicha yondashuv	544
TEZISLAR ADABIYOTSHUNOSLIK	
AHMADOVA Shohsanam. Hofiz Xorazmiy va Alisher Navoiy ijodida zohid obrazi tasviri	550
ABDURAIMOVA Xafiza. Alisher Navoiy g’azaliyotida Doro obrazi talqinlari	553
ALIYEVA Sevinch. Anbiyolar haqidagi manbalarda Iso payg’ambar obrazi tasviri	556
ALMARDONOVA Aziza. Alisher Navoiy tarji’bandlarida dunyo ramzi	561
DEHQONOV Akramjon. Bir g’azal sharhi	564
DOLIMOV Shokir. «Hayrat ul-abror» dostoni sharhining rus tiliga tarjimasi xususida	567
GAFUROVA Shaxnoza. Navoiy me’rojnoma baytlarida qo’llangan badiiy san’atlar	569
IBOTOVA Madina. Alisher Navoiy g’azallarida jon va ishq munosabatining badiiy ifodasi	572
MEYLIYEV Xudoyberdi. Navoiy va zamondoshlari asarlarida Mirzo Mironshoh saroyi adabiy muhiti va shoir Lutfulloh Nishopuriy ijodiy faoliyatining yoritilishi	576
MUQUMOVA Surayyo. “Nasoyim ul-muhabbat”: ism, xosiyat va xususiyat	579
NASRULLAYEV Elmurod, SIROJIDDINOVA Sevinch. Xalq og’zaki ijodida Navoiy timsoli talqini	581

NURULLAYEVA Hulkaroy, MAMADALIYEVA Madina. Alisher Navoiyning “Mahbub ul-qulub” asarini o‘qitish bo‘yicha ayrim mulohazalar	584
OLIMJONOV Davronbek. “Boburnoma” asarida tarixiy shaxslar tavsifi (Alisher Navoiy shaxsi misolida)	587
PARDAYEVA Nigora, PIRNAZAROVA Barno. Navoiy lirikasida kichik lirik janrlar	589
SHOMURODOV San‘at. Alisher Navoiy va Husayn Boyqaro munosabatlari isajon sulton talqinida	593
TO‘XTAMURATOV Furqat. Alisher Navoiy g‘azaliga Muhsiniy tatabbu’si	596
TURDIYEVA Maftuna. “Layli va Majnun” dostonlari kompozitsiyasidagi ba’zi farqli jihatlar	599
UMAROVA Dildor. Alisher Navoiy asarlarida sukut go‘zalligi ifodasi	602
UMAROV Sardorbek. Ma’rifatning haqiqati – hayratdir	604
YANGIBOYEV Shavkat. Ito haqida	607
TILSHUNOSLIK	
YULDASHEVA Dilorom. Alisher Navoiy asarlarida rang-tus ifodalovchi birliklar	611
AXMADJANOVA Malika. Alisher Navoiy va o‘zbek tilining boyitilishi: ilmiy metodlar va uslublar	613
AKBAROVA Zulfizargul. Alisher Navoiy asarlarida qo‘llanilgan antonimlik hosil qiluvchi “Ahl” komponentli lug‘aviy birliklar tahlili	617
YUSUPOVA Dildora. Alisher Navoiy asarlarida qimmatbaho tosh nomlari	619
MUNDARIJA	622